

***Ustvarite vrt! Ni pomembno, kakšen bo;
prst je lahko lahka, prhka, peščena in vroča
ali težka in bogata s trdo glino;
lahko je vrt na hribu ali blagem pobočju,
na ravnini ali zaraščeni globel i-
ne obupujte, zelenjava vam bo povsod dobro uspevala!***

**Walafrid-Strabo, Hortulus
(De Cultura Hortorum), 9.stol**

DEJAVNOSTI NA ŠOLSKEM EKOVRTU OD POMLADI DO JESENI

Konkretne naloge na vrtu:

- **Priprava tal**
- **Vzgoja sadik iz semen**
- **Zasaditev rastlin**

PRIPRAVA TAL

- **zeleno gnojenje**
- **rahljanje zemlje**
- **ostalo dognojevanje s/z:**
  - kompostom,
  - lesnim pepelom,
  - kostno in krvno moko,
  - kameno moko,
  - tekočimi zeliščnimi gnojili iz kopriv, gabeza, raznih zelišč..-

Kompost

Kaj spada na kompost:

- vrtni in kuhinjski odpadki, vrtni plevel, kosi izrezane vrtno trate, ovenelo cvetje, odcvetele lončnice, listje, šota, slama, praprot, stelja, trava, plevel, hišni prah, smeti, prah iz sesalnika, papir, lesni pepel, kokošje perje, volneni, bombažni odpadki, krvna, kostna moka, roževina, žaganje, lesna volna, saje, morske alge.

Na kompostni kup ne spadajo:

- *ves material, ki ga narava ne more razkrojiti: plastika, steklo, kovinski predmeti, porcelan, barve, laki, maščobe, kemične snovi vseh vrst, bolne rastline, pelin, lupine agrumov, vse škropljeno cvetje, ki je zaščiteno pred venenjem.*

VZGOJA SADIK IZ SEMEN

- **Posevki, vzgojeni v toplih prostorih**
- **Posevki na vrtu – v naravi**

- **Posevki v toplih prostorih** (toplih gredah, v lončkih na okenskih policah, rastlinjaki...)

- **Marec-april:**
por, zelena, zelje, ohrovt, brstični ohrovt, enoletne rastline:žametnice, bazilika..., buče, sladka koruza...

- **Maj:**
cvetača, belo in rdeče zelje, ohrovt, brstični ohrovt...

Posevki na šolskem ekovrtu - na prostem

Marec – april:

- spomladanske solate, rdeča redkvice, česen
- korenje, čebula
- peteršilj

Maj:

- sladka koruza, fižol, rdeča pesa, buče (zelene, hokaido), brstični ohrovt, cvetača, belo in rdeče zelje, ohrovt, sončnice, razna zelišča (majaron, kumina, janež, koper, boreč...)

SADIMO

v marcu –aprilu:

- **sadno drevje,**
- **užitne grmovnice:** ribez (rdeči, črni, beli), kosmulje, josta, maline, aronije...),
- **posadimo korenine trajnih zelišč:**
pehtrana, mete, koprive, gabeza...

Po 15. maju presadimo sadike vzgojene v toplih prostorih na prosto.

Sadike navajamo pred presaditvijo na prosto postopoma.

Ravno tako posejemo na prosto razna zelišča in zelenjavo.

September:

setev

- zimske solate, motovilca, redkvice, špinače, rastline za zeleno gnojenje (gorčica, enoletna detelja);

sadimo-presajamo jagode, maline, trajnice cvetje, zelišča, zelenjava)...

- Skozi vse leto skrbimo, da so obdelovalne površine pokrite z rastlinami ali dodano zastirko

Pridelki do konca junija:

- pomladanska solata, redkvice, čebula, česen (zimski), nekatera zelišča, ribez, maline, češnje...

Predlog gojitve kultur na zelenjavno-zeliščnem in sadnem vrtu

Glavne kulture:

Sadno drevje in užitne grmovnice (češnje, jabolane, slive, hruške, kutine, nešplje, maline, ribezi, robide, aronije, joste, kosmulje, navadni bezeg..) v toplejšem podnebjju –primorski svet tudi oljke, agrumi...

Zelenjava in zelišča (fižol, grah, buče, jagode, korenje, čebula, rdeča pesa, ohrovt, brstični ohrovt, zeleno in rdeče zelje, por-zimski, trajna zelišča)...

Vmesne kulture:

razne solate, česen, hren, kolerabice, koruza, sončnice, razna enoletna in trajna zelišča.

Mešane kulture

Prednosti:

- boljša izraba rodovitne zemlje, zato več pridelkov,
- boljša rast, razvoj in aroma, okus rastlin zaradi pozitivnih vplivov izbranih sosednjih rastlin,
- zmanjšana izpostavljenost boleznim in nekaterim živalim, ki povzročajo rastlinam škodo,
- manjše izčrpavanje tal, boljše zasenčenje zemeljske površine z vmesnimi kulturami.

Pomemben del vrtnarjenja je tudi zaporedje setev

Npr.:

- marec: berivka+rdeče redkvice.....
- maj: rdeča pesa...
- april: čebula+redkvice ... avgust-september: zimska solata, motovilec.....

Na ekološkem vrtu ni prostora za monokulturno vrtnarjenje!

KAJ POTREBUJEMO ZA USTVARJANJE ŠOLSKEGA EKOVRTA?

DOBER ORGANIZACIJSKI NAČRT,

ki vsebuje:

- **načrt vrta (prostorski, časovni, setveni);**
- **načrt sodelovanja:**
  - vseh prebivalcev šole (od učencev, sodelavcev – ravnatelja, pomočnikov, učiteljskega kolektiva, do strokovnih služb, tehniškega osebja...);
  - staršev;
  - lokalne in širše skupnosti

CILJI

V učno vzgojno delo vnesti čim več vsebin, povezanih z življenjem, ki jih učenci pridobijo prek:

- opazovanj,
- poizkusov,
- razmišljanj,
- čustvovanj,
- povezovanja vseh dejavnikov v naravi,
- spoznavanja tovrstne literature,
- načrtovanja mešanih kultur pri setvah in saditvah,
- s fizičnim delom,
- z zapisovanji...

